

Adresseinformasjon fylles inn ved ekspedering. Se mottakerliste nedenfor.

Vår dato: 20.12.2024

Vår ref.: 202411343-22 Oppgis ved henvendelse

Deres ref.: John Arild Breimo

NVE godkjenner Statnett SF og Lnett AS sin detaljplan for Krossberg transformatorstasjon

1 Vedtak om godkjenning

1.1 Vedtak og vilkår

Norges vassdrags- og energidirektorat (NVE) viser til søknaden fra dere 20. juni 2024 om godkjenning av detaljplan for Krossberg transformatorstasjon.

NVE godkjenner detaljplanen datert 30. august 2024 for å bygge, drifte og vedlikeholde Krossberg transformatorstasjon i Stavanger kommune i Rogaland fylke. Godkjenningen har hjemmel i Statnett sin konsesjon datert 9. april 2024 post nr. 11 og Lnett sin konsesjon datert 2. juli 2024 post nr. 9.^{1 2} Det er konsesjonær sitt ansvar at detaljplanen er i samsvar med vilkår og forutsetninger gitt i konsesjonen, og at anleggsarbeidet mv. gjennomføres slik det er beskrevet i detaljplanen.

Detaljplanen kan ikke fravikes uten avklaring fra NVE. Dersom den videre planleggingen og gjennomføringen viser at andre løsninger enn de som er beskrevet i detaljplanen kan redusere ulempene utbyggingen medfører, ber vi dere om å ta kontakt med oss slik at vi kan behandle endringen(e).

Godkjenningen gis på følgende vilkår:

Før anleggsperioden

- Dere skal orientere NVE, berørte kommuner, grunneiere og rettighetshavere om datoen for oppstart før anleggsarbeidet starter.

¹ NVE-ref.: 202111576-125.

² NVE-ref.: 202111576-136.

- Dere skal gjøre entreprenører og eventuelle underentreprenører, konsulenter og andre som planlegger og bygger anlegget på vegne av konsesjonær kjent med detaljplanen og dette vedtaket.
- Dere skal inngjerde kulturminnefeltet (ID288205) med et materiale som ikke forvitrer. Inngjerdingen skal planlegges og gjennomføres i samråd med arkeolog.
- Dere skal asfaltere den midlertidige anleggsveien (30100) for å redusere støv under anleggsperioden.

Underveis i anleggsarbeidet

- NVE kan senere stille krav om at dere detaljerer prosjektet ytterligere og dokumenterer bygging, drift og vedlikehold ved hele eller deler av anlegget, og at slik dokumentasjon skal godkjennes av NVE før arbeidet settes i gang.
- Dere skal til enhver tid ha oppdaterte kart som kan legges fram for NVE hvis vi ber om det.

Etter anleggsarbeidet

- Dere skal sende en sluttrapport til NVE senest ett år etter at anlegget er satt i drift, jf. [NVEs veileder for sluttrapport \(nve.no\)](https://nve.no/veileder-for-sluttrapport).
- Dere skal foreta en forsvarlig opprydding og istandsetting av anleggsområdene innen to år etter at anlegget er satt i drift.

Generelt

- Hvis dere avdekker uønskede hendelser som har skadet eller kan skade miljøet betydelig, skal dere rapportere det til NVE. Opplys om hvilke tiltak som er eller vil bli iverksatt for å rette opp skader og hindre gjentakelser.

1.2 Mulighet til å klage

Vedtaket kan påklages innen 31. januar 2025. Se informasjon om retten til å klage på siste side.

1.3 Dere skal orientere grunneiere og rettighetshavere

Vi ber dere om å sende vedlagte orienteringsbrev til berørte grunneiere og rettighetshavere, samt naboer og gjenboere, så snart som mulig. Dette vedtaket skal legges ved orienteringsbrevet. NVE ber dere sende en bekreftelse på at orientering er sendt til nve@nve.no.

2 Forhold Statnett og Lnett må være oppmerksom på

2.1 Dere må ha et internkontrollsystem (IK-energi)

Dere må ha et internkontrollsystem for energianlegg.³ NVE forutsetter at dette er på plass, og at dere praktiserer internkontroll. Vi viser til NVEs «Veileder til internkontroll for krav til miljø og landskap for energianlegg».⁴

2.2 Forholdet til plan- og bygningsloven

Siden anlegget har konsesjon etter energiloven, gjelder ikke plan- og bygningsloven.⁵ Det betyr at dere ikke trenger å søke dispensasjon fra gjeldende kommunale arealplaner eller kommunal byggesaksbehandling.

NVE ber om å bli orientert dersom områder som er godkjent til midlertidig arealbruk i NVEs tillatelser, omgjøres til permanent arealbruk i medhold av annet lovverk. NVE skal motta kopi av søknader og eventuelle tillatelser.

Når anlegget er ferdig bygget, skal dere sende kommunen kartdata i egnet kartformat med alle fysiske anlegg, slik at det offentlige kartverket kan oppdateres. Kravet står i byggesaksforskriften (SAK 10).⁶

2.3 Anlegget er omfattet av kraftberedskapsforskriften

Anlegget er omfattet av kraftberedskapsforskriften.⁷ NVE har i denne godkjenningen ikke vurdert om tiltaket tilfredsstiller kravene i forskriften.

2.4 Tillatelser dere trenger etter annet lovverk

I tillegg til denne godkjenningen av detaljplanen må dere sørge for å skaffe dere nødvendige privatrettslige rettigheter før anleggsarbeidene starter.

Statnett og Lnett er også ansvarlig for å innhente nødvendige tillatelser etter annet lovverk.

NVE minner om at det er kommunen som er myndighet ved bygging eller graving i forurenset grunn. Det er kommunen som eventuelt setter krav til arbeidet og skal godkjenne tiltaksplanen for forurenset grunn.

³ [Energilovforskriften § 3-7](#) (forskrift 7. desember 1990 nr. 959 om produksjon, omforming, overføring, omsetning, fordeling og bruk av energi m.m.).

⁴ [NVE Veileder Nr. 8/2018 Veileder til internkontroll for krav til miljø og landskap for energianlegg](#).

⁵ [Plan- og bygningsloven § 1-3](#) (lov 27. juni 2008 nr. 71 om planlegging og byggesaksbehandling).

⁶ [Byggesaksforskriften \(SAK 10\) § 4-3](#) siste ledd (forskrift 26. mars 2010 nr. 488 om byggesak).

⁷ [Kraftberedskapsforskriften](#) (forskrift 7. desember 2012 nr. 1157 om sikkerhet og beredskap i kraftforsyningen).

3 Bakgrunn

Statnett og Lnett fikk 9. april 2024 og 2. juli 2024 anleggskonsesjoner til å bygge Krossberg transformatorstasjon i Stavanger kommune. Etablering av den nye transformatorstasjonen vil omfatte utvidelse og ombygging av eksisterende Stølaheia transformatorstasjon. Tiltaket omfatter både transmisjonsanlegg og regionalnettanlegg og vil driftes av både Statnett og Lnett. Statnett og Lnett er tildelt hver sin anleggskonsesjon, men de har sendt inn en felles detaljplan for anlegget.

Figur 1: Lokalisering av eksisterende Stølaheia transformatorstasjon og nye Krossberg stasjon er markert med rød sirkel i kartet. Tiltaksområdet ligger på vestsiden av Store Stokkavatnet. Kilde: NVE Atlas datert 26. september 2024.

4 Høring og innkomne merknader

4.1 Detaljplanen har vært på høring

I anleggskonsesjonen til Statnett er det i vilkår nr. 11, og i anleggskonsesjonen til Lnett i vilkår nr. 9, blant annet satt krav om at «Statnett SF/Lnett AS skal utarbeide planen i kontakt med Lnett/Statnett, berørt kommune, grunneiere og andre rettighetshavere». I kapittel 2.3 i detaljplanen er det opplyst at kommune, fylkeskommune, Statsforvalter, grunneiere og andre som er brukere av berørte og tilstøtende arealer har vært involvert i planleggingsfasen til prosjektet.

NVE sendte detaljplanen for Krossberg transformatorstasjon på høring 10. september 2024 til Stavanger kommune, Statsforvaltaren i Rogaland, Rogaland fylkeskommune, Statens vegvesen og Lnett AS. Fristen for å komme med merknader til detaljplanen var 3. oktober 2024. Statnett har informert grunneiere og rettighetshavere om høringen og fristen for å komme med merknader. Statsforvaltaren i Rogaland og Stavanger kommune fikk utsatt frist til 11. oktober 2024.

4.2 Innspill til detaljplanen

Vi har mottatt 8 innspill til detaljplanen. Innspillene ble oversendt til konsesjonærene for kommentering, og Statnett sendte inn kommentarer 23. oktober 2024. De fullstendige uttalelsene og kommentarene er tilgjengelige gjennom [elnnsyn](#).

Nedenfor har vi gjengitt hovedtrekkene i uttalelsene og konsesjonærenes kommentarer som er relevante for behandling av detaljplanen.

Rogaland fylkeskommune skriver i brev datert 7. oktober 2024 at det like vest for tiltaksområdet ligger et røysfelt, der det antas at det er gravminner. Fylkeskommunen minner om at kulturminnene er automatisk freda etter kulturminneloven § 4, og er av nasjonal verdi. Tiltak må ikke skjemme eller berøre feltet uten særskilt tillatelse fra Rogaland fylkeskommune. Fylkeskommunen ønsker inngjerding av kulturminnefeltet og at dette skal bli gjort i samråd med arkeolog eller kulturminnemyndighet. De ønsker at NVE stiller krav om dette før tiltak kan gjennomføres.

Masser fra prosjektet skal ikke fraktes til deponi hvis de er egnet for gjenbruk, i tråd med ressurspyramiden som prioriterer reduksjon, gjenbruk og gjenvinning. Vurderinger av gjenbruksmuligheter bør gjøres nå, inkludert lokal behandling for å redusere transport.

Kommentar fra Statnett/Lnett:

Kulturminnefeltet ID 288205 vil ikke bli utilbørlig skjemmet av tiltaket som skal gjennomføres. Kulturminnefeltet ligger inne i en skog og det vil minimum være 15-20 meter med skog mellom sikringssonen rundt kulturminnefeltet og de fysiske tiltakene knyttet til Krossberg transformatorstasjon (inkludert hjelpeanlegg). I detaljplan er det beskrevet at aktuelt kulturminne (her kulturminnefelt ID 288205) skal sikres ved bruk av gjerde, bånd eller på andre måter ivaretas. Kulturminnefeltet vil ikke merkes fysisk, men vil merkes i datasystemet til entreprenør.

Statnett/Lnett ønsker gjenbruk av overskuddsmasser. Overskuddsmassene som kan gjenbrukes skal leveres til egne mottak hvor de oppbevares midlertidig frem til de kan benyttes til nye formål, eller transporteres til eksisterende prosjekt for gjenbruk.

Stavanger kommune skriver i brev datert 10. oktober 2024 at støykartet viser 50 og 60 dB som grenser for gul og rød støysone, og at dette er høyere enn Lnett sine målsettinger. Det bes om en utdypende redegjørelse, da dette er viktig for berørte og friluftsjakter.

Kommunen ber om redegjørelse for utslipp fra gassisolerte anlegg og deres påvirkning på kommunens utslipp. Det mangler en plan for håndtering av 97 000 m³ gravemasser og 1500 m³ sprengstein, og aktuelle bruks-/deponeringssteder bør allerede være kartlagt. Overskuddsmasser er tiltakshavers ansvar, og deponering av organisk avfall, som trevirke, er ikke tillatt.

Kommunen ønsker bedre kart med mer detaljert informasjon, og har flere spørsmål knyttet til utforming og plassering av veier, gjerder og løyper. Kommunen påpeker at bekken ved turveien ikke må påvirkes av veiskulderen, og vegetasjonsrydding må skje utenom hekkesesongen. Midlertidig veitrasé kan unngås ved å bygge permanent vei med tilgang fra nord, noe som vil redusere arealinngrep i skogen.

Stavanger kommune minner om at utløp fra oljeutskillere skal kobles til det kommunale spillvannsnett, mens overvann uten forurensningsrisiko kan ledes til kommunens rensepark. Anleggsvann fra byggefasen må godkjennes av kommunens VA-myndighet før påslipp. Dokumentert rent grunnvann kan slippes via renseanlegg til Stokkavatnet med moderat vannføring for å unngå erosjon og sedimentutvasking. Under drift kan rent overvann ledes til renseparken, mens vann fra oljeutskillere fortsatt skal kobles til spillvannsnett. Avklaringer om ledningsnettets eierskap, tilkoblinger og dimensjonering må gjøres med kommunen.

Kommentar fra Statnett/Lnett:

Statnett/Lnett viser til oppdatert detaljplan for nettanlegg (oppdatert i august 2024) hvor støyberegninger er omtalt. For øvrig kan Statnett/Lnett vise til at støy fra Krossberg stasjon i driftsfasen vil bli mindre enn fra eksisterende Støleheia transformatorstasjon.

Miljøgassen som skal benyttes i nytt gassisolert anlegg har en GWP (global warming potensial) som er redusert med 99 % i forhold til SF6-gass. Statnett/Lnett ønsker gjenbruk av overskuddsmasser. Overskuddsmassene som kan gjenbrukes skal leveres til egne mottak hvor de oppbevares midlertidig frem til de kan benyttes til nye formål, eller transporteres til eksisterende prosjekt for gjenbruk Angående kap. 5.22. Trær skal ikke deponeres, men at avfallet håndteres av entreprenør som utnytter denne ressursen. Eventuelt tilfaller det grunneier der grunneier har meldt at dette er ønskelig.

Vegetasjonsrydding vil skje utenom hekkesesong. Det er ikke mulig å opprettholde adkomst fra nord for Alvasteinveien 100 da adkomsten kort tid etter byggestart vil måtte krysse et travelt anleggsområde. Midlertidig adkomstvei til Alvasteinveien 100 må etableres da det er nødvendig for anleggsgjennomføring. Dette henger sammen med etableringen av rørvegg. Statnett/Lnett skal tilstrebe å begrense arealbruk i forbindelse med etablering av midlertidig adkomstvei.

Statsforvaltaren i Rogaland skriver i brev datert 9. oktober 2024 at de finner detaljplanen dekkende og at de er positive til flere av tiltakene som skal gjøres. De har ingen vesentlige merknader til detaljplanen.

Ingunn Øverland skriver i brev datert 23. september 2024 at hennes renseanlegg, som er over 30 år gammelt, nærmer seg slutten av sin levetid. Kommunen har varslet at det kan komme pålegg om offentlig tilknytning, noe som uansett vil kreve arbeid over annen manns eiendom. Statnetts anleggsarbeid forventes å pågå i lang tid, og Øverland understreker viktigheten av at VA og strøm til hennes eiendom inkluderes i planfasen for å unngå at nyanlagte veier graves opp igjen senere. Hun påpeker også at dersom dette trekker ut i tid, risikerer hun å måtte kjøpe et nytt renseanlegg, bare for kort tid etter å bli tvunget til offentlig tilknytning. Øverland mener det er Statnett og kommunens ansvar å finne en løsning, men viser til Åge Rovik, som opplyser at det har vært utfordrende å få kontakt med kommunen i denne saken.

Ingunn Øverland bemerker at det er lite informasjon om gnr. 40/12. Den nye veien oppgis som 288 meter lang og 2,5 meter bred, mens turveien er 3 meter bred, noe hun finner

inkonsekvent. Hun ber om at Statnett opparbeider veien helt til gårdsrommet, slik at søppelbilen kan snu der, da det er urimelig å måtte gå 500 meter med søppel.

Videre påpeker hun at vei 30400 og 20400 vil fjerne deler av steingjerdet hennes, og krever at steinene mellomlagres for gjenbruk. Den nye veien må ha en bredde på minst 3 meter. Hun etterlyser skjerming langs tilkomstveien (20400) for å bevare området idyll, gjerne i form av en voll.

Øverland savner også detaljer om vann- og avløpstilknytning og spør hvordan grunnvannssenkning vil påvirke brønnvannet hennes.

Kommentar fra Statnett/Lnett:

Det er i tråd med kommunalteknisk norm at veien skal ha 3 meters bredde og ikke 2,5 som omtalt i detaljplan. For Statnett er det i orden at veien etableres med 3 meters bredde. Stavanger kommune skriver i sitt høringsinnspill at Statnett/Lnett skal lage plass for renovasjonsbeholderen ved snuhammer til bruk for Alvasteinsveien 100. Statnett/Lnett kan ikke bestemme hvor renovasjonsbeholderen skal stå. Grunneier må kontakte Stavanger kommune.

Som følge av tiltaket som beskrives i detaljplanen vil det ikke være endring i innsyn fra bebyggelse på Alvasteinveien 100. Det er ikke tilgjengelig areal for å etablere skjerming mellom vei (til/fra Alvasteinveien 100) og Krossberg transformatorstasjon. Mellomlagring av stein fra steingjerdet er ok for Statnett.

Grunnvannet senkes lokalt på stasjonstomten og avstanden er såpass stor at tiltaket ikke skal påvirke brønnvann på eiendom gnr./bnr. 40/12.

Selvåg gartneri og hagesenter skriver i brev datert 30. september 2024 at de er misfornøyde med manglende samarbeid mellom Statnett og Lnett, noe de mener har gjort det vanskelig å få en helhetlig oversikt over prosjektet.

Selvåg Gartneri og Hagesenter påpeker at de i mai hadde et møte med Statnett, der de ba om skjerming mot stasjonen i form av en voll med gjerde og trær. På det tidspunktet var veiplasseringen uklar, og de ba om at påler ble satt opp for å vise veiens plassering. Dette ble gjort i juni/juli, og det ble da klart at veien var planlagt nærmere og lenger inn på deres eiendom enn først skissert, med hogst av all skog som i dag skjermer hagesenteret.

Selvåg Gartneri og Hagesenter påpeker at de er uenige i påstanden i punkt 5.27 om at skogen mellom eksisterende stasjon og hagesenteret skal fungere som vegetasjonsskjerm. De mener all skog som skjermer hagesenteret vil bli hugget, og at det kun planlegges en innsynsskjerm. De ønsker at det settes opp solide betongelementer og støydempende vegger mot anleggstrafikk.

Gartneriet understreker at deres viktigste sesong er i april, mai og juni, og at anleggsarbeidet må ta hensyn til dette for å unngå påvirkning ved innkjøring av masser i denne perioden. Midlertidig anleggsvei må være ferdig før stasjonsarbeidet starter, og oppjusteringen av Alvasteinveien bør gjøres når hagesenteret er stengt for å unngå store økonomiske tap.

De påpeker at stenging av veien og stien fra Stokkavannet vil hemme turgåere, og at støy og anleggstrafikk vil påvirke deres drift i flere år. Gartneriet frykter store trivsels- og økonomiske tap, og krever kompensasjon for eventuelle tap i anleggsårene. De mener at konsekvenser for næringsdrivende, natur og dyreliv ikke er tilstrekkelig vurdert i prosjektet. Gartneriet er også bekymret for boring og installasjon av elektrisk piezometer på deres eiendom, som de ikke har blitt informert om. Til slutt påpeker de at trær som felles på eiendommen bør tilfalle dem.

Kommentar fra Statnett/Lnett:

Statnett/Lnett vil gjennom dialog med grunneier (Selvåg gartneri og hagesenter) forsøke å finne en løsning for en vegetasjonsskjerm. Det pågår en prosess. Statnett/Lnett vil orientere NVE om løsning.

Midlertidig anleggsvei er planlagt ferdig før massetransport starter. Massetransport fra stasjonsområdet skal foregå på midl. anleggsvei. Oppjustering av Alvasteinsveien skal ikke foregå i hagesenterets høysesong.

Sti forbi transformatorstasjon i nord til Stokkavatnet stenges. Sti fra sørsiden av transformatorstasjon vil legges om slik at det sikres tilgang til Stokkavatnet for brukere av området.

Statnett/Lnett har forståelse for de utfordringene som kan oppstå i forbindelse med anleggsarbeidet. Eventuell erstatning skal gjøres iht. gjeldende regelverk og rettspraksis. Piezometer er et tiltak som er foreslått i forbindelse med detaljprosjektering og beskrevet i detaljplanen. Formålet er å overvåke grunnvannstanden for at det ikke skal påvirke Selvåg gartneri og hagesenter. Da kan det ev. gjennomføres tiltak. Apparatet kan ev. plasseres et annet sted dersom det vurderes som hensiktsmessig. Trær på gartneriets eiendom tilfaller grunneier om dette er ønskelig.

Ola Selvåg og Maren Bjørheim skriver i brev datert 3. oktober 2024 at den midlertidige anleggsveien bør asfalteres for å redusere støy og støv, ettersom veien vil brukes i 4-5 år. Uten asfalt forventer de at sjåfører vil bruke Alvasteinveien for komfortens skyld, noe som vil øke slitasje på kjøretøyene og utsette beboere, dyr og kunder for mer støy og støv. De foreslår at anleggsveien skal være førstevalg for all transport, og at det bør være spesifikasjon på når Alvasteinveien benyttes.

De ønsker en støyvoll langs den midlertidige anleggsveien plassert på vestsiden mot Alvasteinveien, og at veien senkes i terrenget for å redusere støy. Anleggsveien bør gå rett fra Krossbergveien til anleggsområdet for å unngå trafikk nær hagesenterets hovedinngang. På dette stedet foreslås en permanent dobbel støttemur med støygjerde og beplantning for å skjerme mot støy og støv.

De ønsker også at arbeidstiden spesifiseres mer presist, og at utbedringen av Alvasteinveien skjer utenom hagesenterets hovedsesong, helst i januar/februar. Alvasteinveien bør også utvides der mulig for å lette ferdseien, da den nåværende bredden kun tillater kjøring i én retning. Til slutt påpeker de at Selvåg Gartneri og hagesenter bør benevnes korrekt som både gartneri og hagesenter, da det er to forskjellige typer virksomheter.

Kommentar fra Statnett/Lnett:

Midlertidig anleggsvei skal asfalteres. Dette er ikke beskrevet i detaljplan, men det er vurdert som den beste løsningen. Midl. anleggsvei skal benyttes til all transport til og fra anlegget. Spesialtransport kan måtte skje på eksisterende vei. Det kan forekomme begrenset trafikk på Alvasteinveien i oppstarten før midl. anleggsvei er etablert.

Det vil ikke etableres en egen støyvoll langs den midlertidige anleggsveien, men matjord og ev. underliggende masser vil legges i ranker langs vestsiden av veien. Disse rankene kan likevel ha en støydempende effekt, selv om formålet er mellomlagring og ikke støyreduksjon. Vegetasjonsskjerm er en pågående dialog med Selvåg gartneri og hagesenter. NVE vil bli orientert om løsning.

Statnett/Lnett kan være positive til en utvidelse av Alvasteinveien da det kan være fordelaktig blant annet til transformatortransport. Dette forutsetter at NVE godkjenner dette, eller at grunneier/veieier innhenter nødvendige offentlige tillatelser.

Vendel Marie Sægrov, Stølahei Gård, skriver i brev datert 3. oktober 2024 at de er bekymret for at den nye Krossberg transformatorstasjonen vil medføre vedvarende støy, stråling, tap av naturområder og midlertidig tap av matjord. Gården vil bli omringet av strøm på tre kanter, og det er frykt for at dette vil forstyrre aktiviteten på gården. Anleggsarbeidet har allerede påvirket gården da bigården måtte nedlegges på forhånd da det er uheldig å flytte den midt i sesongen, når anleggsarbeidet vil bli utført.

Det er også bekymring for at støy og stråling fra eksisterende høyspentledninger allerede påvirker gården negativt, og at dette vil forverres av det nye anlegget. Støyskjerming er ikke planlagt rundt kondensatorbatteriet, og det er mangel på detaljerte illustrasjoner fra sørsiden av gården. Sægrov foreslår at støyskjermingen bør plasseres i en sjakt eller senkes i terrenget. Det er også problemer med strømgjerdet, som vil komme i konflikt med midlertidige transformatorer og turveien.

Sægrov understreker viktigheten av det grønne området rundt gården, som er et viktig friluftsområde og habitat for dyreliv. Det er også bekymring for økt trafikk på Alvasteinveien, som allerede er en farlig skolevei.

Videre ønsker Sægrov å ta imot en andel av de felte trærne til bruk på gården, og ønsker tilgang til traktorveien rundt anlegget. Hun ønsker en nøkkel til bommen som kan deles med nabo Svein Ove Fløysvik.

Kommnetar fra Statnett:

Det er planlagt å plante nye trær der trær blir fjernet. Statnett vil se på mulighet for å plassere kondensatorbatteriet lavere i terrenget, men det vil ikke være aktuelt med sjakt.

Trær som blir felt på egen eiendom tilfaller grunneier dersom det er ønskelig. Stavanger kommune er grunneier på eiendom hvor trær skal felles.

5 NVEs vurderinger av endringer fra konsesjonen

Et ca. 1,3 daa stort areal sør for stasjonen var i utgangspunktet avsatt som riggområde R2. På grunn av overhengende 300 kV ledning vil det ikke være tillatt brakkerigg eller materiallagring under ledning, og riggområdet utgår derfor som rigg- og anleggsområde.

Statnett har hatt dialog med grunneieren av gnr./bnr. 40/1021, Selvåg gartneri og hagesenter, om etablering av en voll mellom transformatorstasjonen og gartneriet. Den endelige løsningen partene har blitt enige om, er en permanent voll med flettverksgjerde på toppen og beplantning på gartneriets side. Denne løsningen ligger utenfor den opprinnelige konsesjonsgitte planen.

Etter dialog med grunneier bnr./gnr. 40/73 er deler av midlertidig omlagt sti sør for eksisterende transformatorstasjon foreslått flyttet inn på denne eiendommen. Det innebærer en endring fra konsesjonsgitt løsning. Løsningen vurderes av Statnett som god da grunneier selv ønsker dette, samt fordi det vil spare noe vegetasjon mellom eiendommen og den nye transformatorstasjonen og med dette vil vegetasjonsskjermen bestå. Grunneier vil muligens søke kommune om å beholde deler av den omlagte stien som fremtidig traktorvei.

NVE vurderer at de foreslåtte endringene ikke medfører vesentlige konsekvenser, og er positive til at Statnett har oppnådd enighet med de berørte grunneierne. NVE godkjenner det omsøkte endringene og har ellers ingen ytterligere kommentarer.

6 NVEs vurderinger av detaljplanen

6.1 Hva vurderer NVE?

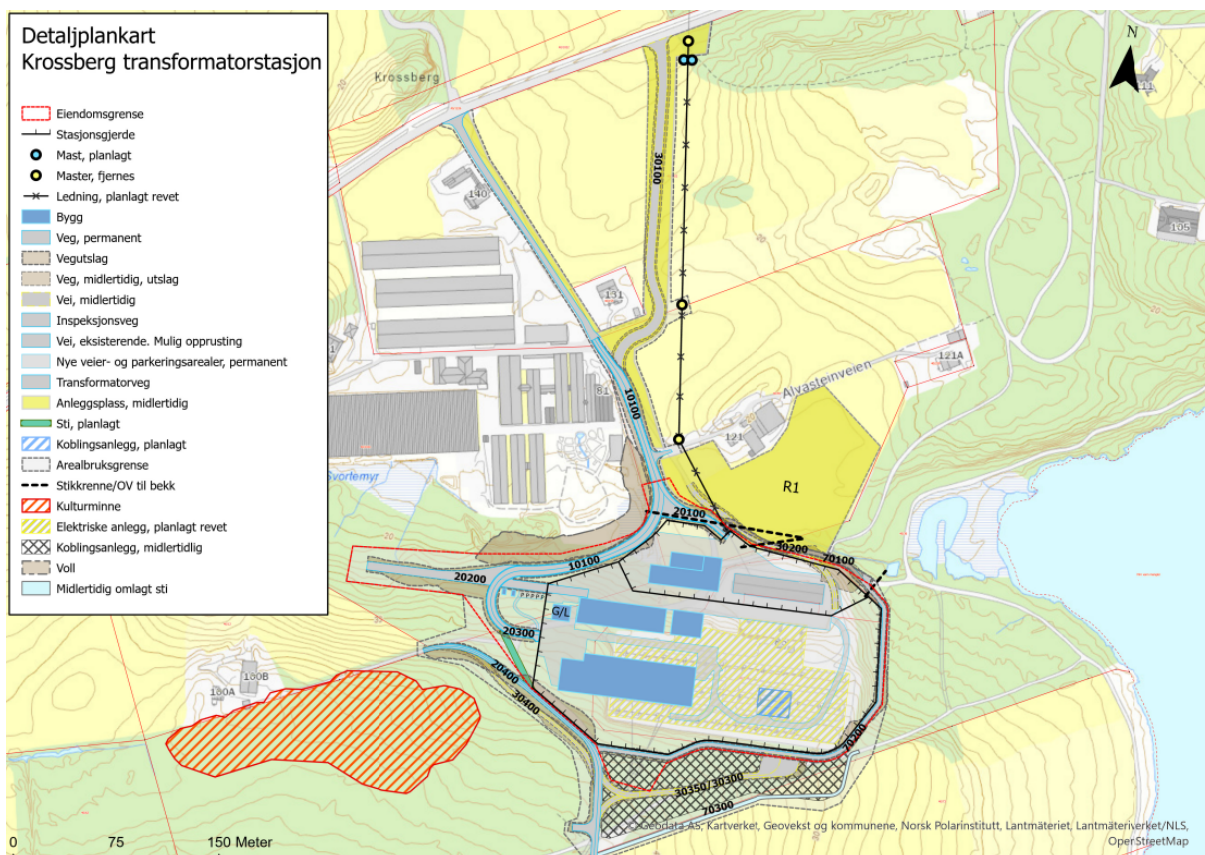
Formålet med en detaljplan er å sikre at dere som konsesjonær tar hensyn til miljø og landskap når anlegget bygges og driftes. I vår behandling kontrollerer vi at detaljplanen oppfyller aktuelle vilkår i konsesjonen. Vi vurderer og kommenterer også andre tema og forhold der konsesjonær eller høringsparter ønsker avklaring fra NVE. Forhold som NVE mener beskrives på en god måte i detaljplanen, og som det ikke er kommet merknader til i høringen, blir ikke vurdert nærmere av NVE.

Nedenfor presenterer vi først våre vurderinger knyttet til avbøtende tiltak i anleggs- og/eller driftsperioden. Deretter vurderer vi øvrige tema.

6.2 Detaljplanlegging av arealbruk

I anleggskonsesjonen ble det gitt tillatelse til å etablere og oppgradere permanente veier og parkeringsarealer. I tillegg til permanent arealbruk er det behov for midlertidig arealbruk som anleggsveier, riggplasser og snuplasser.

Figur 2: Detaljplankart over Krossberg transformatorstasjon.

Kilde: Statnetts detaljplan av 3. oktober 2024

Tillatelsen er gitt under forutsetning om at midlertidige anleggsområder tilbakeføres til det opprinnelige etter bruk. Både permanent og midlertidig arealbruk vist i detaljplankartene er nærmere omtalt nedenfor. Detaljplankartet er vist i Figur 2.

6.2.1 Arrondering og istandsetting

Statnett og Lnett opplyser at anleggsarealer istandsettes etter prinsippene i Statnetts håndbok for terrengbehandling. Midlertidige arealer skal tilbakeføres til opprinnelig bruk med naturlig revegetering der det er mulig. På dyrket mark tilbakeføres mellomagret matjord, mens tidligere skogsområder revegeteres eller tilrettelegges for naturlig vekst. Skogen består hovedsakelig av furu og bjørk, og før hogst dokumenteres treslagene som fjernes. Planer for nyplanting utarbeides i samarbeid med Stavanger kommune og aktuelle grunneiere.

Når et areal blir opparbeidet, mener NVE at det er viktig å rydde vegetasjon, mellomagrede masser i ranker og separere massefraksjoner for å lykkes med arrondering og istandsetting. I praksis kan det være utfordrende å holde toppmassene adskilt fra resten

av massene. Vi oppfordrer Statnett sammen med entreprenøren, til å finne en løsning på hvordan toppmassene kan mellomlagres slik at det blir mindre sannsynlig at disse blander seg med andre masser.

I forbindelse med arrondering og istandsetting er det viktig å få til overganger som er så like terrenget rundt som mulig. Fyllinger skal mettes med finere masser under toppmassene, slik at toppmassene ikke vaskes ned i hull mellom sprengstein ved regnskyll. Toppmassene skal ikke klappes, men legges rufsete tilbake for å legge til rette for naturlig revegetering. Vi viser til «NVEs veileder for terrengbehandling ved bygging av vassdrags- og energianlegg».⁸

I anleggskonsesjonen er det stilt krav om at Statnett og Lnett skal foreta en forsvarlig opprydding og istandsetting av anleggsområdene, som skal være ferdig senest to år etter at anlegget er satt i drift.

NVE har satt vilkår om at dere skal utarbeide en sluttrapport og sende den til NVE innen ett år etter at anlegget er satt i drift. Dersom oppryddingen ikke er ferdig når sluttrapporten sendes inn, skal dere også rapportere status og framdrift for dette arbeidet. [Veileder for sluttrapport finnes på nve.no](#). NVE oppdaterer den digitale veilederen jevnlig, og anbefaler at dere bruker nyeste versjon.

6.2.2 Riggplasser

Riggplassene som Statnett og Lnett planlegger å bruke i anleggsarbeidet, er vist i detaljplankartet vedlagt dette vedtaket. Det vil være behov for flere rigg- og anleggsplasser både innenfor fremtidig stasjonsområde og utenfor. Det vil etableres ett riggområde utenfor stasjonsområdet, omtalt som riggområde R1. Området skal etableres på dyrka mark.

Når riggplassene opparbeides og istandsettes, legger NVE til grunn at dere følger prinsippene i vår veileder for terrengbehandling. Riggplasser er som hovedregel midlertidig arealbruk og skal tilbakeføres til det opprinnelige etter bruk. Se også nærmere omtale av tilbakeføring av midlertidig arealbruk i kapittel 6.2.1 *Arrondering og istandsetting*.

Etter NVEs vurdering inneholder detaljplanen gode beskrivelser av prinsipper for etablering og tilbakeføring av riggområder. Dette inkluderer riggområdet som ligger på dyrket mark som skal tilbakeføres til dyrket mark etter endt anleggsperiode.

6.2.3 Masselager

Statnett og Lnett beskriver at det ikke vil bli aktuelt med permanente masselager i forbindelse med byggingen av Krossberg transformatorstasjon. Alle overskuddsmasser skal transporteres ut av området og til godkjente mottak eller benyttes til samfunnstjenlige formål, dersom massene er av slik kvalitet at dette er mulig.

Statnett og Lnett forventer at ca. 97000 m³ gravemasser og ca. 1500 m³ sprengsteinmasser skal fraktes ut av området til entreprenørs masselager. Ca. 15000 m³ gravemasser skal

⁸ [NVE Veileder Nr.2/2021 Veileder for terrengbehandling ved bygging av vassdrags- og energianlegg](#).

mellomlagres inne på stasjonsområdet for gjenbruk/tilbakefylling. Ca. 50000 m³ kvalitetsmasser skal fraktes inn til området og benyttes i tilbakefyllings- og istandsettingsarbeidet.

Rogaland fylkeskommune har kommentert at masser fra prosjektet ikke skal fraktes til deponi hvis de er egnet for gjenbruk, i tråd med ressurspyramiden som prioriterer reduksjon, gjenbruk og gjenvinning. De mener vurderinger av gjenbruksmuligheter bør gjøres nå, inkludert lokal behandling for å redusere transport.

Stavanger kommune påpeker at det mangler en plan for håndtering av 97 000 m³ gravemasser og 1500 m³ sprengstein, og aktuelle bruks-/deponeringssteder bør allerede være kartlagt. De minner om at overskuddsmasser er tiltakshavers ansvar, og deponering av organisk avfall, som trevirke, er ikke tillatt.

Statnett og Lnett skriver at de ønsker gjenbruk av overskuddsmasser. Overskuddsmassene som kan gjenbrukes skal leveres til egne mottak hvor de oppbevares midlertidig frem til de kan benyttes til nye formål, eller transporteres til eksisterende prosjekt for gjenbruk. Statnett opplyser om at det ikke vil være aktuelt å benytte knuseverk lokalt med hensyn til naboer, lokalmiljø og pga. nærhet til elektriske anlegg. Videre skriver Statnett at trær ikke skal deponeres, men håndteres av entreprenør. Eventuelt tilfaller det grunneier der grunneier har meldt at dette er ønskelig.

Statnett og Lnett oppgir at det ikke foreligger planer om permanent lagring (deponering) av masser i prosjektet, og at samtlige overskuddsmasser skal fraktes ut av området til godkjente mottak eller benyttes til gjenbruk. NVE tar dette til etterretning. Samtidig minner vi om at et permanent masselager/deponi er å anse som en del av anlegget. Dersom det skulle bli behov for deponering av masser i prosjektet, må dette omsøkes som en endring.

6.2.4 Utforming av fasade

I Statnetts konsesjon post nr. 11 er det satt vilkår om stasjonens utforming og fasade:

Statnett skal beskrive hvordan transformatorstasjonen skal utformes for å minimere synligheten fra omgivelsene. Utformingen skal dokumenteres med fasadetegninger, plan og snitt/oppriss som viser hvordan bygget er plassert i omgivelsene. Stavanger kommune og naboer/grunneiere skal involveres i vurderingene.

Det er i vedlegg 3 til detaljplanen lagt ved fasade-, plan- og snitt-tegninger. Se Figur 3 for visualisering av stasjonen.

Figur 3: Visualisering av Krossberg transformatorstasjon. Kilde: Vedlegg 3 til detaljplanen av 20. juni 2024

Statnett har også involvert berørte grunneiere angående utforming av vegetasjonsskjerming rundt stasjonen, dette er nærmere beskrevet i kapittel 6.3.2 *vegetasjonsskjerming*.

NVE konstaterer at Statnett har utarbeidet fasade-, plan- og snitt-tegninger av transformatorstasjonen, i henhold til konsesjonsvilkåret. NVE registrerer at enkelte høringsparter har uttrykt at det har vært for lite kontakt ved utarbeidelse av planen, selv om det fremgår at det har vært noe kontakt. Vi vurderer imidlertid at tegningene som foreligger, sammen med oppdaterte planer for vegetasjonsskjerming (kapittel 6.2.5), er tilstrekkelig for å oppfylle konsesjonsvilkåret om utforming av fasade.

6.2.5 Vegetasjonsskjerming

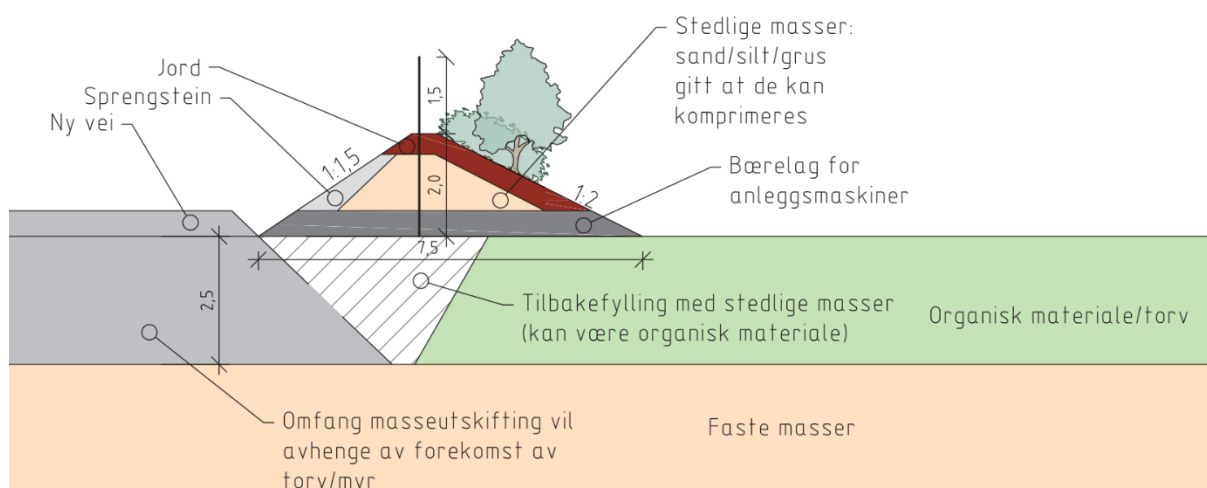
I Statnett sin konsesjon post nr. 11 er det satt to vilkår om vegetasjonsskjerming:

1. *Statnett skal erstatte fjernet vegetasjon, med tilsvarende vegetasjon for å redusere visuelle virkninger for de nærmeste naboene. Dette gjennomføres i samråd med naboene og beskrives i en detaljplan.*
2. *Vegetasjonsskjerming mellom transformatorstasjon og bebyggelse på gnr. 40, bnr. 1021. Utforming av vegetasjonsskjermen skal beskrives, inkludert vegetasjonstype, størrelse og utforming, og vises på kart og med bilder/illustrasjoner.*

Statnett skriver i detaljplanen at det før hogst skal dokumenteres hvilke tresorter som må hugges, og at det skal utarbeides en plan for nyplanting av samme type skog etter endt anleggsarbeid. Planen skal utarbeides i dialog med representanter fra Stavanger kommune og andre grunneiere der dette er aktuelt.

Statnett har hatt dialog med berørt grunneier på gnr./bnr. 40/1021, Selvåg gartneri og hagesenter, om etablering av en voll mellom transformatorstasjonen og gartneriet. Vollen er et tiltak både for å redusere innsyn mot transformatorstasjonen og skjerme mot støy. Den endelige løsningen som partene har blitt enige om, er en permanent voll med flettverksgjerde på toppen og beplantning på gartneriets side, se Figur 4 for visualisering.

Figur 4: Snittegning av voll mot Selvåg gartneri og hagesenter. Kilde: e-post fra Statnett datert 2. desember 2024

Videre er det, gjennom en avtale med grunneier av gnr./bnr. 40/73, besluttet å omlegge deler av det eksisterende stinettverket på dyrket mark. Denne løsningen vil bidra til å bevare deler av vegetasjonen mellom eiendommen og den nye Krossberg stasjon, som vil fungere som en naturlig vegetasjonsskjerm.

NVE er positive til at Statnett kom til enighet med grunneierne og anser konsesjonsvilkårene knyttet til vegetasjonsskjerming som oppfylt.

6.2.6 Støv i anleggsfasen

I Statnetts konsesjon post nr. 11 er det satt vilkår om støvreduserende tiltak:

Retningslinje for behandling av luftkvalitet i arealplanleggingen (T1520/2012) skal legges i grunn. Statnett skal redegjøre for mulige avbøtende tiltak for naboer til tiltaksområdet.

Statnett har foreslått flere tiltak for å redusere mengden støv under anleggsarbeidet. Det etableres en vanngrav som anleggsmaskiner og lastebiler må kjøre gjennom. I tillegg vil det opprettes egne områder for spyling av kjøretøyene. Lastebiler eller hengere vil bli utstyrt med høye kanter for å begrense støvutslipp, og det skal vurderes å bruke duk over lasteplanet, spesielt i tørre perioder hvor massene inneholder lite fuktighet. Videre vil det vurderes å tilsette bindemiddel og gjennomføre vanning ved behov. Rengjøring og soping av både anleggsveier og det eksisterende veinettet frem til Krossbergveien vil også bli vurdert gjennom hele anleggsperioden.

O. Selvåg og M. Bjørheim skriver i sin uttalelse at den midlertidige anleggsveien bør asfalteres for å redusere støv og støy i anleggsfasen. Statnett opplyser at denne veien er planlagt asfaltert i kommentaren til høringsuttalelsen.

NVE er positive til å asfaltere den midlertidige anleggsveien for å redusere støv og vil sette dette som et vilkår. NVE vurderer at Statnett har beskrevet aktuelle tiltak for å redusere støv i anleggsfasen, og at vilkåret dermed er ivaretatt. NVE forutsetter at tiltak i detaljplanen følges, og at eventuelle tillatelser og/eller avklaringer fra andre myndigheter innhentes dersom det er nødvendig.

6.2.7 Støy i anleggsfasen

I Statnetts konsesjon post nr. 11 er det satt vilkår om støy i anleggsfasen

Klima- og miljødepartementets Retningslinjer for behandling av støy i arealplanlegging (T-1442/2021) skal legges til grunn. Søknad om eventuell dispensasjon fra gjeldende regelverk skal behandles av rette forurensningsmyndighet. System for varsling i henhold til konsesjonsvilkår skal beskrives. Statnett skal redegjøre for mulige avbøtende tiltak for naboer til tiltaksområdet.

Statnett skriver at det i anleggsperioden vil komme støy fra anleggstrafikk, inkludert massetransport, sprengning, pigging og knusing av steinmasser inne på stasjonsområdet, samt andre former for støyende aktiviteter. Anleggsarbeidet skal i utgangspunktet gjennomføres på dagtid og ikke i helger, og dersom avvik blir nødvendig skal naboer varsles om dette. Videre fremgår det av tabell 9 i detaljplanen at det vil bli gjennomført støymålinger for dokumentasjon, og at støyende aktiviteter skal varsles til naboer.

O. Selvåg og M. Bjørheim skriver i sin uttalelse at de ønsker en støyvoll på vestsiden av den midlertidige anleggsveien. Statnett opplyser at det ikke vil bli etablert en egen voll for støydemping, men at matjord og ev. underliggende masser vil bli lagret i ranker langs vestsiden av veien og at dette kan ha en støydempende effekt.

NVE konstaterer at anleggsvirksomhet i perioder vil genere støy. Vi legger til grunn at konsesjonær forholder seg til gjeldende regelverk for støy, og at avbøtende tiltak beskrevet i detaljplanen, som varsling til naboer og dokumentasjon av støynivåer, gjennomføres. NVE vurderer at Statnett har oppfylt vilkåret om støy i anleggsfasen.

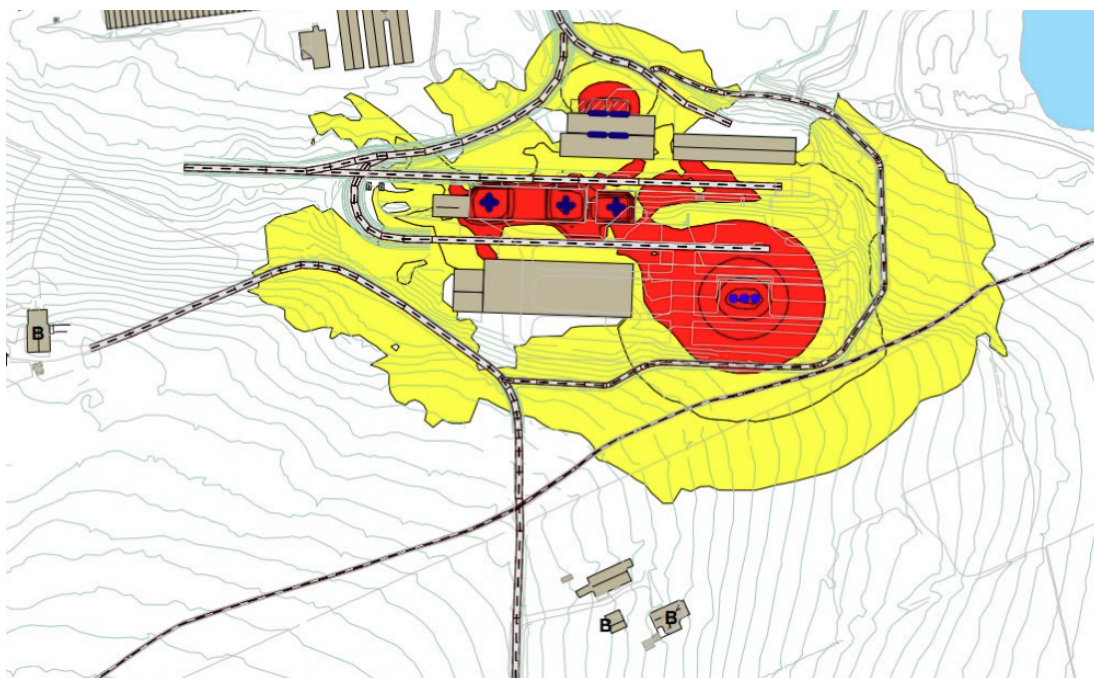

6.2.8 Støy i driftsfasen

I Statnetts konsesjon post nr. 11 er det satt vilkår om støy i driftsfasen:

Planlagte støyreduserende tiltak og støyberegning som dokumenterer ivaretagelse av støygrense, skal vedlegges.

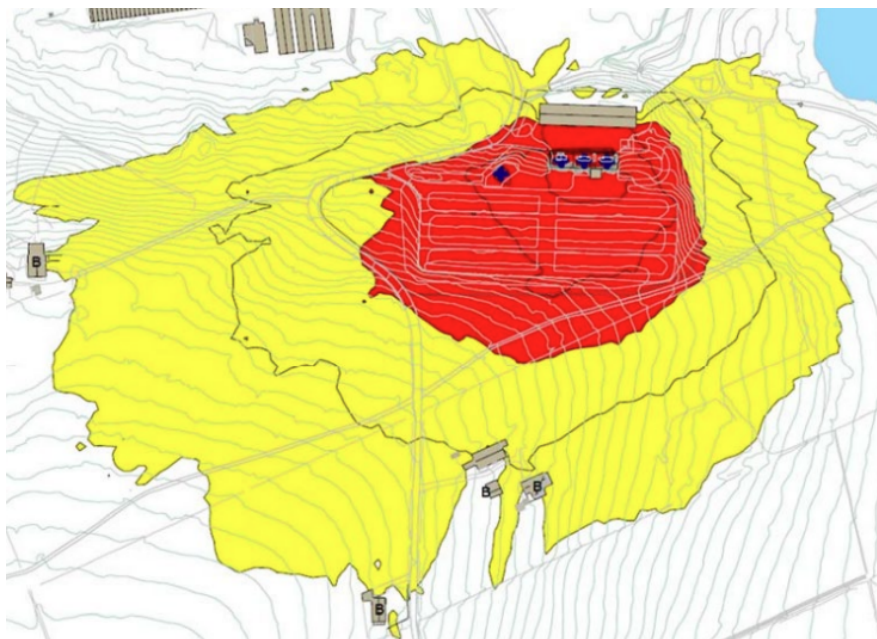
I detaljplanens kapittel 5.18 skriver Statnett at det i anleggets driftsfase i størst grad vil komme støy fra transformatorer, reaktorer (sommer) og kondensatorbatterier (vinter). Statnett har utført støyberegninger og utarbeidet støysonekart, med og uten avbøtende tiltak, i forbindelse med prosjektering av anlegget. Se Figur 5 for støysonekart. Voll mot eiendom gnr./bnr. 40/1021 (Selvaag Gartneri) er ikke inkludert i støyberegningene.

Figur 5: Støysonekart for Krossberg stasjon i driftsfase. Beregningshøyde 4 meter over terreng. Gult polygon viser støy over 50 dB, mens rødt polygon viser støy over 60 dB. Beregningene er utført ut i fra verst tenkelig situasjon.

Kilde: Statnetts detaljplan av 2. oktober 2024.

Statnett skriver at det forventes at den lavfrekvente støyen ikke vil medføre utfordringer/plager for omgivelsene. Når maskiner og utstyr blir eldre, vil som regel støynivåene øke. Dette kan generelt avbøtes med godt vedlikehold, og etter hvert fornyelser. Lnett sine sjakter skal være lukket og støy fra transformatorene til Lnett vil derfor dempes tilstrekkelig på den måten. Statnett sine sjakter vil være åpne, og for å redusere støy fra disse skal det påmonteres støyabsorbenter på de fem øverste meterne av sjaktene mot øst og sør. Dette vil tilfredsstille grenseverdiene i Klimamiljødepartementets Retningslinjer for behandling av støy i arealplanlegging (T-1442/2021). Støyberegningen for nåværende Støleheia stasjon viser høyere støyverdier enn for nye Krossberg transformatorstasjon, se **Error! Reference source not found..**

Figur 6: Støysoner for eksisterende Støleheia stasjon. Beregningshøyde 4 meter over terreng. Gult polygon viser støy over 50 dB, mens rødt polygon viser støy over 60 dB. Kilde: Statnetts detaljplan av 2. oktober 2024.

NVE konstaterer at Statnett/Lnett har beskrevet tiltak for behandling av støy fra anlegget i driftsfase, samt utført støyberegninger for området, i henhold til konsesjonsvilkåret. Vi forutsetter at konsesjonær forholder seg til gjeldende regelverk for støy, og har ingen ytterligere merknader.

6.2.9 Grunnvannstand

I Statnetts konsesjon post nr. 11 er det satt vilkår om grunnvannstand:

Statnett skal beskrive i detaljplanen hvordan senkning av grunnvannstanden i anleggsfasen vil påvirke området.

Bakgrunn for vedtak datert 8. april 2024 setter også krav om at Statnett skal beskrive tiltak som gjennomføres for å begrense skade.

Statnett har identifisert høy grunnvannstand på stasjonsområdet, noen steder bare få meter under overflaten. Dette, kombinert med skrånende terreng og løsmasser med høyt siltinnhold, skaper risiko for erosjon og utglidninger. For å forbedre stabiliteten planlegger Statnett å senke grunnvannstanden ved hjelp av wellpoints/sugespisser som vil pumpe vann til sedimentering i containerløsninger, deretter til en bekk/rensedam før det ledes videre til Stokkavatnet. Grunnvannstanden vil overvåkes med piezometer, særlig ved Selvåg gartneri, og om nødvendig vil vann føres tilbake i grunnen for å forhindre skader på området.

I. Øverland har uttrykt bekymring knyttet til senkningen av grunnvannstand og hvilke påvirkninger det vil ha på hennes brønnvann. Statnett oppgir at avstanden fra tiltaket til hennes eiendom er såpass stor at det ikke vil ha noen innvirkning på brønnen.

Statnett har vurdert risikoen for skader på nærliggende konstruksjoner som lav, og det er ikke foreslått spesifikke skadereduserende tiltak for disse. Det er planlagt å gjennomføre

boring for å undersøke masser i grunnen ved Selvåg gartneri, og det vil installeres et elektrisk piezometer her. Eventuelle grunnvannsendringer vil fanges opp tidlig, og dersom senkning av grunnvannsnivået skulle medføre risiko for skader på gartneriet, opplyser Statnett at vann kan tilbakeføres i grunnen for å opprettholde grunnvannstanden ved gartneriet.

NVE vurderer at beskrivelsene i detaljplanen oppfyller vilkåret om grunnvannstand. Vi legger til grunn at tiltakene gjennomføres som beskrevet, og at eventuelle uforutsette endringer håndteres raskt for å unngå negative konsekvenser for området.

6.2.10 Påvirkning på Krossbergbekken

I Statnetts konsesjon post nr. 11 er det satt vilkår om påvirkning på Krossbergbekken:

Statnett skal beskrive i detaljplanen hvordan anleggsvirksomheten kan påvirke bekken som krysser gnr. 40 bnr. 36 som fører inn til renseparken ved Store Stokkavatn.

Multiconsult har, på vegne av Statnett, utført en undersøkelse knyttet til håndtering av anleggsvann, se vedlegg 6 til detaljplanen av 20. juni 2024. Den gjennomførte risikovurderingen viser at utslipp av anleggsvann til Krossbergbekken kan medføre negative effekter ved utslipp av partikkelholdig vann, oljeholdig vann, vann med høy pH og vann med lav pH.

De forurensende komponentene kan gjennom ulike mekanismer hemme rensemekanismer og redusere rensegraden i renseparken, noe som igjen kan ha en negativ påvirkning på vannkvaliteten i Store Stokkavatn. Utslipp av eventuelt nitrogen- eller fosforholdig anleggsvann forventes imidlertid ikke å ha en negativ påvirkning på vannkvaliteten i Krossbergbekken eller Store Stokkavatn, da dette vil bli fanget opp i renseparken. Ved store nedbørsmengder kan det imidlertid oppstå redusert renseeffekt i parken, noe som øker risikoen for avrenning av næringsstoffer til Store Stokkavatn.

Multiconsult skriver at for å sikre at utslipp av anleggsvann ikke skader renseparken og resipienten, er det etablert grenseverdier som må overholdes før utslipp av anleggsvann i Krossbergbekken. Det planlegges å ta ukentlige vannprøver i anleggsfasen, samt etter kraftige nedbørshendelser. Vannprøvene skal tas ved utslippspunktet fra renseanlegget, før vannet når bekken. Dersom analyseresultatene overskrider grenseverdiene, skal ytterligere tiltak iverksettes. Tiltakene skal vurderes i samråd med miljøgeolog. Det kan også bli behov for prøvetaking i sedimentasjonsbasseng og i Store Stokkavatn. Statnett opplyser at eventuelle uhell vil bli håndtert fortløpende, slik at bekken og renseparken nedstrøms opprettholder sin funksjon.

NVE er positive til at det skal bli tatt ukentlige vannprøver og legger til grunn at Statnett forholder seg til de etablerte grenseverdiene. NVE anser konsesjonsvilkåret som oppfylt.

6.3 Naturforhold

6.3.1 Naturmangfold

De miljørettslige prinsippene i naturmangfoldloven §§ 8 til 12 er vurdert i konsesjonsbehandlingen i NVEs notat «Bakgrunn for vedtak».⁹ I arbeidet med detaljplanen har Statnett innhentet oppdatert informasjon fra Statsforvalteren i Rogaland. I tillegg har Statnett på nytt gått gjennom Artsdatabankens Artskart. NVE har bekreftet disse opplysningene med egne søk i Artsdatabanken den 27. september 2024.

I Artsdatabankens Artskart er det over flere år registrert en rekke observasjoner av vipe i områdene rundt og i en større radius fra eksisterende Stølaheia transformatorstasjon. Et fåtall av disse er registrert som hekkende. Det imidlertid kjent at vipe hekker på Nord-Jæren. NVE har derfor beskrevet i bakgrunn for vedtak av 8. april 2024 at det skal gjennomføres undersøkelse for hver hekkeperiode i anleggsfasen ved bruk av kompetent personell. Dersom hekking forekommer, skal det utføres støyreducerende tiltak i hekketiden for vipe.

På oppdrag fra Statnett utarbeidet Multiconsult i 2018 dokumentet "Anbefalte hensynssoner for sårbare arter av fugl". Der er det anbefalt at minimumsavstand til hekkelokalitet for sprengningsarbeid er 500 meter, bakkearbeid 200 meter, terrengtransport 100 meter og ferdsel til fots 100 meter. Statnett og Lnett vil i forbindelse med anleggsarbeid knyttet til nye Krossberg transformatorstasjon, og ledningsbygging, engasjere personell med kompetent erfaring for å undersøke hekkende vipe hver hekkesesong (april-juni). Rådgivere skal utarbeide instruksjoner for støyreducerende tiltak knyttet til de aktuelle registreringene.

NVE legger til grunn at tiltakene gjennomføres som beskrevet, og vi har ingen videre merknader.

6.3.2 Fremmede arter

I Statnetts konsesjon post nr. 11 er det satt vilkår om at detaljplanen spesielt skal beskrive og drøfte:

«Spredning av fremmede arter i forbindelse med anleggsarbeidene. Som en del av detaljplanen skal det gjennomføres kartlegging av områder som berøres av anleggsarbeider, der det kan være høy risiko for spredning av fremmede arter. Det skal beskrives hvordan anleggsarbeidet skal gjennomføres for å hindre spredning av fremmede arter. Miljødirektoratets rapport Håndtering av løsmasser med fremmede skadelige plantearter og forsvarlig kompostering av planteavfall med fremmede skadelige plantearter skal legges til grunn for beskrivelsen.»

Multiconsult har på oppdrag fra Statnett kartlagt og laget massehåndteringsplan for fremmede arter rundt Krossberg transformatorstasjon, se vedlegg 5 til detaljplanen av 20. juni 2024 for detaljer. Statnett opplyser at det er avdekket flere fremmede arter i tiltaksområdet. Disse vil håndteres i forbindelse med anleggsarbeidet. Entreprenør skal

⁹ NVEs notat «Bakgrunn for vedtak» datert 8. april 2024, NVE-ref.: 202111576-122.

gjennom hele anleggsfasen gjøre nye undersøkelser og håndtere eventuelle oppslag av fremmede arter, med utgangspunkt i allerede kjente opplysninger.

NVE vurderer at detaljplanen oppfyller konsesjonens vilkår om spredning av fremmede arter i tilstrekkelig grad. Vi legger til grunn at Statnett gjennomfører nødvendige tiltak for å hindre at fremmede arter blir spredd, i henhold til forskrift om fremmede organismer § 24.

6.4 Kulturminner

I Statnetts konsesjon post nr. 11, og i Lnetts konsesjon post nr. 9, er det satt følgende vilkår:

Konsesjonæren skal avklare undersøkelsesplikten etter kulturminneloven § 9 før detaljplanen blir godkjent.

I detaljplanens kapittel 4.2.2 opplyser Statnett og Lnett at Rogaland fylkeskommune i august 2024 utførte arkeologiske registreringer rundt nye Krossberg transformatorstasjon. Det ble ikke registrert noen kulturminner i undersøkelsene. NVE anser vilkåret satt i anleggskonsesjonen for oppfylt.

Statnett skriver at kjente kulturminner i tilgrensende områder skal sikres og det vil ikke være tillatt å utføre tiltak innenfor sikringssonen til kulturminnene. Dersom det oppdages gjenstander under utgraving og anleggsarbeid, som kan ha kulturhistorisk betydning, skal det aktuelle arbeidet stanses og Rogaland fylkeskommune skal kontaktes for konsultasjon.

Rogaland fylkeskommune skriver i sin høringsuttalelse av 7. oktober at det ligger et røysfelt like vest for tiltaksområdet der det er høy sannsynlighet for gravminner. Rogaland fylkeskommune ønsker at det i detaljplanen skal fremgå at tiltakene ikke blir skjemmende eller kommer i direkte berøring med røysfeltet, jf. kulturminneloven §§ 3 og 4. Videre informerer fylkeskommunen om at Statnett må søke Rogaland fylkeskommune om dispensasjon etter kulturminneloven § 8 første ledd. Eventuelle vilkår må innarbeides som restriksjoner eller avbøtende tiltak i detaljplanen. Fylkeskommunen ønsker at inngjerding av røysfeltet skal utføres av en arkeolog eller i samråd med regional kulturminnemyndighet.

Statnett/Lnett skriver i sin kommentar til uttalelsen:

«(...) I detaljplan er det beskrevet at aktuelt kulturminne (her kulturminnefelt ID 288205) skal sikres ved bruk av gjerde, bånd eller på andre måter ivaretas. Kulturminnefeltet vil ikke merkes fysisk, men vil merkes i datasystemet til entreprenør (...).»

NVE er enig med fylkeskommunen om at kulturminnene må inngjerdes, slik at de ikke blir skadet i forbindelse med anleggsarbeidet. Vi vil derfor sette vilkår om at kulturminnene inngjerdes med et materiale som ikke forvitrer, for å redusere risikoen for at materialet ender som søppel i naturen. NVE er enig med fylkeskommunen om at inngjerdingen skal planlegges og gjennomføres av arkeolog. Videre støtter vi at kulturminnene blir digitalt merket i kart og forutsetter at dette følges opp som beskrevet. Vi vurderer at fysisk

merking, i tillegg til digital merking av kulturminner i kart, er gode verktøy for å sikre nødvendig hensyn til kjente kulturminner.

6.5 Riving av eksisterende anlegg

Flere elektriske anlegg (inkludert kabler) og annen infrastruktur skal saneres, dvs. fjernes fra eksisterende transformatorstasjon og omkringliggende områder. Eksempler er bryterfelt, kabler, master, ledninger, stativer, mm. Det er kun eksisterende service- og kontrollbygg tilhørende Lnetts 50 kV anlegg som skal bestå.

Statnett og Lnett har i samarbeid med Multiconsult utarbeidet en miljøkartleggingsrapport for Krossberg transformatorstasjon, se vedlegg 7 til detaljplanen av 20. juni 2024.

NVE legger til grunn at arealbruken (riggplass, adkomst, terrengkjøring mv.) som er nødvendig for å fjerne eksisterende anlegg, er den samme som for å bygge nye Krossberg transformatorstasjon. NVE vurderer at dere i detaljplanen beskriver på tilfredsstillende vis hvordan rivingen av den eksisterende stasjonen skal foregå og hvordan massene skal håndteres.

Med hilsen

Iselin Ørbek Eide
Avdelingsingeniør

Godkjent av Anne Johanne Kråkenes
Seksjonssjef

Kristian Markegård
Direktør

Godkjent i henhold til NVE sine interne rutiner.

Mottakerliste:

STATNETT SF
LNETT AS

Kopimottakerliste:

STATENS VEGVESEN
ROGALAND FYLKESKOMMUNE
STATSFORVALTEREN I ROGALAND
STATNETT SF - John Arild Breimo
LNETT AS - Jan Terje Larsen
STAVANGER KOMMUNE
Vendel Marie Sægrov
OLA SELVÅG
INGUNN SOLFRID ØVERLAND
SELVÅG GARTNERI AS

Orientering om rett til å klage

Frist for å klage	Fristen for å klage på vedtaket er 31. januar 2025. Hvis vedtaket ikke har kommet frem til deg, starter en frist på 3 uker å løpe fra den dagen du fikk eller burde ha fått kjennskap til vedtaket. Det er tilstrekkelig at du postlegger klagen før fristen løper ut. Klagen kan ikke behandles dersom det har gått mer enn 1 år siden NVE fattet vedtaket
Du kan få begrunnelsen for vedtaket	Hvis du har fått et vedtak uten begrunnelse, kan du be NVE om å få en begrunnelse. Du må be om begrunnelsen før klagefristen løper ut.
Hva skal med i klagen?	Klagen bør være skriftlig. I klagen må du: • Skrive hvilket vedtak du klager på. • Skrive hvilket resultat du ønsker. • Opplyse om du klager innenfor fristen. • Undertegne klagen. Hvis du bruker en fullmektig, kan fullmektigen undertegne klagen. I tillegg bør du begrunne klagen. Dette betyr at du bør forklare hvorfor du mener vedtaket er feil.
Du kan få se dokumentene i saken	Du har rett til å se dokumentene i saken, med mindre dokumentene er unntatt offentlighet. Du kan henvende deg til NVE for å få innsyn i saken.
Vilkår for å gå til domstolene	Hvis du mener vedtaket er ugyldig, kan du gå til søksmål. Du kan bare gå til søksmål dersom du har klaget på NVEs vedtak, og klagen er avgjort av Energidepartementet (ED) som overordnet forvaltningsorgan. Du kan likevel gå til søksmål dersom det har gått 6 måneder siden du sendte klagen, og det ikke skyldes forsømmelse fra din side at klagen ikke er avgjort.
Sakskostnader	Dersom NVE eller ED endrer vedtaket til din fordel, kan du søke om å få dekket vesentlige og nødvendige kostnader. Du må søke om dette innen 3 uker etter at klagevedtaket kom frem til deg.
Hvem kan klage på vedtaket?	Hvis du er part i saken, kan du klage på vedtaket. Du kan også klage på vedtaket hvis du har rettslig klageinteresse i saken.
Hvor skal du sende klagen?	Du må adressere klagen til ED, men sende den til NVE. NVEs -epostadresse er nve@nve.no . NVE vurderer om vedtaket skal endres. Dersom NVE ikke endrer vedtaket, vil vi sende klagen til ED.

Denne forklaringen er basert på forvaltningslovens regler i §§ 11, 18, 19, 24, 27 b, 28, 29, 31, 32 og 36.